

Keski-Pohjanmaan sähkö- ja automaatioverkoston yhteinen tulevaisuus- ja kehittämisohjelma 2035.

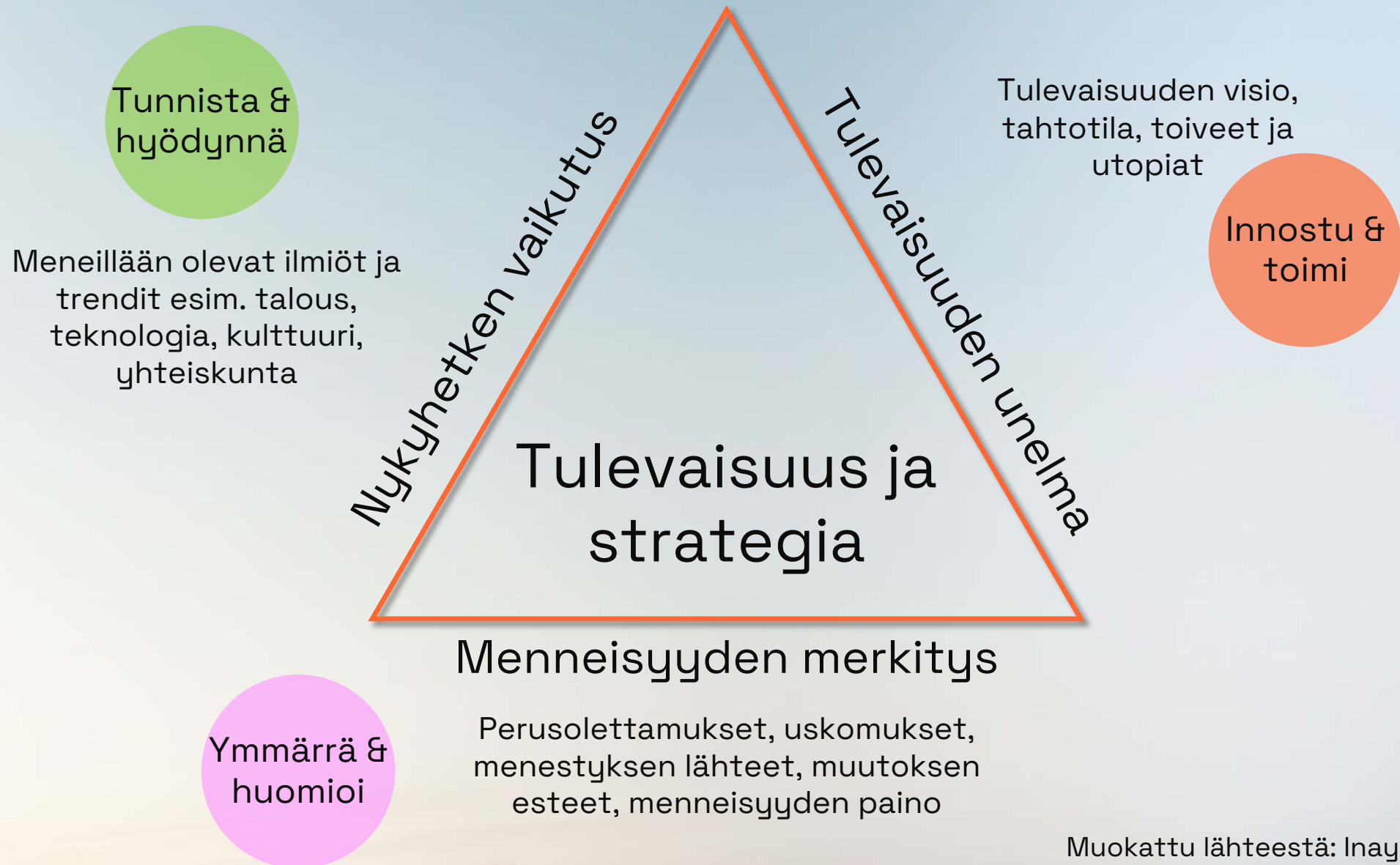
- Yhdessä tuotettu ohjelma.
- Keskittyy alan osaamisen, ekosysteemin ja edelläkävijyyden rakentamiseen.
- Yhdessä tekemisen pilotointia ja mallin luomista myös muiden alojen hyödynnettäväksi.
- Tulevaisuuden rakentamista ja ennakoointia.
- Energiamurroksen ja vihreän siirtymän ajurina toimiminen.

Tulevaisuustyöskentelyprosessi

Yrityslähtöisen tulevaisuustyöskentelyprosessin toteuttamismalli 2 – alan yhteisen ekosysteemin rakentaminen ja yhteisen vision tuottaminen alan tulevaisuuskuntoisuuden vahvistamiseksi.

Viitekehys pohjana: Tulevaisuuskolmio

Tulevaisuusohjelma 2035

Ohjelmasta johdettuja **toimenpiteitä ehdotetaan käynnistettäväksi**

- heti 1-3 vuoden aikajänteellä,
- pidemmällä aikajänteellä, 5-7 vuotta.

Tulevaisuusohjelmaa työstettäessä on hyödynnetty seuraavia aineistoja:

- Teknologiateollisuuden ry aineistoa ja esimerkiksi osaamispulssia
- TEM/ELY Työvoimabarometri -aineistoa ja erityisesti alueellisia kehitysnäkymiä
- Sähkö- ja automaatioyritysten nykytila ja tulevaisuusnäkymät kartoitusraporttia, yrityshaastattelut kevät – syksy 2024
- KIP-alueen työvoima- ja osaamistarvekartoitusta
- Alueellisia strategia-asiakirjoja ja kehittämishohjelmia
- Keski-Pohjanmaan siirtymäsuunnitelma vähähiiliseen energiatalouteen.

Huom! Pelkästään sähkö- ja automaatioalaa koskevia tilannekatsauksia ei ollut valmiina.

Ilmiöitä, jotka muokkaavat alan tulevaisuutta

Hiilineutraalisuustavoitteet

Suomi on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.

Uusiutuvan energian kasvu

Suomi panostaa voimakkaasti uusiutuviin energialähteisiin.

Älykkäät rakennukset ja energiatehokkuus

Nämä liittyvät ilmastosta aiheutuviin energiakustannuksiin, tiukentuneisiin vaatimuksiin sekä ympäristötietoisuuden kasvuun.

Teollisuuden digitalisaatio ja automaatio

Kehittäminen on tärkeää kilpailukyvyn ylläpitämiseksi.

Sähköinen liikenne ja latausinfrastruktuuri

Sähköautojen ja muun sähköisen liikenteen yleistyminen vaatii kattavan latausinfrastruktuurin kehittämistä.

Kyberturvallisuus

Sähköjärjestelmien verkottuneisuus ja digitaalisuus nostaa kyberturvallisuuden merkittäväksi haasteeksi.

Tahtotila 2035:

Sähkö- ja automaatioalan yhteisen edelläkävijyyden saavuttaminen

Edelläkävijyyttä halutaan vahvistaa erityisesti:

- uusien teknologioiden omaksumisella ja niitä hyödyntämällä
- hahmottamalla alan yhteistä tulevaisuutta
- osaavaan työvoimaan panostamisella
- alan maineen ja imagon kehittämällä
- yritysten kasvun ja kilpailukyvn vahvistamisella
- vastuullisen liiketoiminnan kehittämällä.

Kaikkea tätä edistetään yhteistyössä ja tavoitteena on rakentaa aito ekosysteemi, jossa monipuolinen yhteistyö luo kilpailuetua.

Lyhyt aikaväli 1-3 vuotta: suositeltavat käynnistettävät toimenpiteet (1)

- **Alan ekosysteemin yhteistyön jatkaminen ja vakiinnuttaminen**
  - Yhteistyöverkoston toiminnan jatkaminen ja kehittäminen.
  - Toimintasuunnitelman laatiminen ekosysteemille.
- **Oppilaitosyhteistyön syventäminen**
  - Verkostossa esille nousseiden kehittämiskohteiden eteenpäin vieminen.
  - AI-pohjaisten oppimisalustojen, VR- ja AR-teknologioiden ja IoT:n käyttöönotto
  - Oppimisen ja työn yhdistäminen
  - Mikrotutkintojen hyödyntäminen
- **Yritysten pitovoiman vahvistaminen**
  - Osaamista tukeva kulttuuri, hyvä perehdyttäminen, johtamisella ja työntekijäkokemuksen kehittäminen kasvattaa myös vetovoimaa.

Lyhyt aikaväli 1-3 vuotta: suositeltavat käynnistettävät toimenpiteet (2)

- **Alan tulevaisuuden ennakointi, seuranta ja haltuunotto**
  - Yhteinen tulevaisuusnäkökulma on edelläkävijyyden perusta. Sitä täytyy myös ylläpitää sekä tehdä siitä johtopäätöksiä yksittäisissä yrityksissä.
  - Alan ennakointiryhmän perustaminen ja sille selkeä tekemisen prosessi: tulevaisuustiedon kerääminen, sen jalostaminen ja kokeilut sekä vaikutus alan yritysten tekemisiin.
- **Jatkuvan oppimisen kehittäminen**
  - Voidaan pilotoida ja rakentaa ketterämmin uudenlaisia kokonaisuuksia ja hyödyntää erilaisia oppimisen muotoja.
  - Tunnistetaan ja hyödynnetään jo olemassa olevia mahdollisuuksia ja tarjontaa (esim. Alueen yhteiset koulutusväylät ja Puhtaan siirtymän ja digitalisaation koulutuspaketit)
  - Edistetään ja kehitetään jatkuvaa oppimista tukevaa toimintaa, toteuttamisedellytyksiä ja oppimisympäristöjä.

Lyhyt aikaväli 1-3 vuotta: suositeltavat käynnistettävät toimenpiteet (3)

- **Alan vetovoimaisuuden kehittämissuunnitelma**
  - Imagokampanjan suunnittelu ja ensimmäiset toimenpiteet esimerkiksi alan kiinnostavuuden ja tulevaisuusnäkymien esilletuominen opiskelijamessuilla, kouluvierailuilla tai opinto-ohjaajien keskuudessa.
  - Imagoa rakennetaan ja kehitetään vähitellen, mutta suunnitelma luo pitkäjänteisyyttä (ks. myös pitkän tähtäimen suunnitelmat).

Pitkä aikaväli 5-7 vuotta: suositeltavat käynnistettävät toimenpiteet (1)

- **Vastuullisuusosaamisen kehittäminen**
  - Vihreä, puhdas siirtymä ei korostunut edelläkävijyyden keskusteluissa, mutta siihen liittyvää osaamista pitää ehdottomasti kehittää.
- **Ekosysteemissä tapahtuva avoin innovointi**
  - Avoimen innovaation ekosysteemien kehittyminen, joissa oppilaitokset, yritykset ja tutkimuslaitokset tekevät tiivistä innovaatioyhteistyötä.
  - Yhteistyömallit, joissa opiskelijat pääsevät osaksi teollisuuden projekteja ja voivat innovoida yhdessä eri alojen ammattilaisten kanssa, tarjoavat heille käytännön osaamista ja reaaliaikaisen yhteyden työmarkkinoiden tarpeisiin.
  - Idea vaatii ekosysteemin kehittymistä ja luottamuksen syventämistä.

Pitkä aikaväli 5-7 vuotta: suositeltavat käynnistettävät toimenpiteet (2)

- **Integroivaa osaamista: moniosaaminen ratkaisuna**
  - Monitaitoisuus tulevaisuuden työelämätaidona ja osaamisena. Tämä ei kuitenkaan noussut esille työskentelyissä käydyissä keskusteluissa.
  - Huomiointia ja pohdintaa:
    - Mihin toisiin aloihin ja osaamisiin sähkö- ja automaatioala voisi luonnokkaasti liittyä?
    - Mitä toimialarajat ylittävää osaamista tarvittaisiin?
- **Alan vetovoiman aktiivinen esilletuominen ja imagon pitkäjänteinen rakentaminen**
  - Vetovoimaisuutta olisi hyvä kehittää jo heti ja jotain toimenpiteitä kannattaakin aloittaa ensimmäisessä, 1-3 vuoden aallossa.
  - Pitovoiman kehittäminen luo hyvää työnantajamainetta, joka taas kuuluu ulospäinkin yrityksistä. Samoin mielekkäiden oppimispolkujen rakentaminen luo yhtä lailla vetovoimaa koko alalle.

Kirsi Kostia

CEO & Partner

Niko Herlin

Futurist & Partner

great minds